

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2021r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie VII Wydział Karny Odwoławczy, w składzie:

Przewodniczący: SSO Karol Radaszkiewicz

Protokolant: st. sekr. sąd. Elżbieta Łotowska

po rozpoznaniu w sprawie cudzoziemki **M. S.** oraz pozostających pod jej opieką małoletnich dzieci **A. S. i S. S.**,

zażalenia cudzoziemki na postanowienie Sądu Rejonowego w K. z dnia 20 września 2021r., sygn. akt(...) w przedmiocie przedłużenia okresu pobytu w Ośrodku (...) dla Cudzoziemców na okres 90 dni tj. od dnia 7 września 2021r. do 5 grudnia 2021r. do godz. 12.00

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że uchylić stosowany wobec cudzoziemki **M. S.** oraz pozostających pod jej opieką małoletnich dzieci **A. S. i S. S.** środek w postaci pobytu w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców, nie uwzględniając wniosku Komendanta (...) Oddziału Straży Granicznej o jego przedłużenie do dnia 5 grudnia 2021r. do godz. 12.00;

II. zobowiązać cudzoziemkę **M. S.** wraz z małoletnimi pozostającymi pod jej opieką **A. S. i S. S.** do zamieszkania w Ośrodku (...) (...)-(...) O. oraz zgłaszania się 2 razy w tygodniu placówce Straży Granicznej właściwej dla miejsca pobytu.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z dnia 20 września 2021r. wydanym w sprawie o sygn. (...), na podstawie art.89 ust.2 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedłużył pobyt cudzoziemki **M. S.** oraz pozostających pod jej opieką małoletnich dzieci **A. S. i S. S.** w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców na okres 90 od dnia 7 września 2021r. do 5 grudnia 2021r. do godz. 12.00 uzasadniając decyzję trwającymi administracyjnymi procedurami dotyczącymi udzielenia ochrony międzynarodowej.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła cudzoziemka, która zaskarżając orzeczenie w całości, zarzuciła obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, to jest:

1. art.87 ust.1 Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terenie Rzeczypospolitej z dnia 13 czerwca 2003r. (t.j. Dz.U. z 2021r. poz.1108, z późn.zm., dalej jako: „Ustawa o udzielaniu cudzoziemcom ochrony”) poprzez przedłużenie jej pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, w sytuacji gdy nie wystąpiła żadna przesłanka wymieniona w tym przepisie,

2. art.88a ust.3 Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony poprzez przedłużenie jej pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, pomimo że zaistniały negatywne przesłanki uniemożliwiające przedłużenie ich pobytu w ośrodku,

3. art.88a ust.1 Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony poprzez przedłużenie pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, pomimo że w sprawie jej oraz jej małoletnich dzieci jest możliwe zastosowanie środków alternatywnych do detencji.

4. art.6kpk. poprzez niepoinformowanie jej o terminie posiedzenia w przedmiocie przedłużenia pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców co uniemożliwiło jej wykonanie prawa do obrony.

Wniosta o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z:

- opinii biegłego lekarza psychiatry i psychologa na okoliczność tego, że przedłużenie pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców może mieć negatywny wpływ na stan psychiczny jej dzieci oraz może spowodować niebezpieczeństwo dla ich zdrowia psychicznego, a także na okoliczność tego, iż jej stan psychiczny uzasadnia domniemanie, że jest ofiarą przemocy,

Ponadto, wniosła o zwrócenie się do Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o przekazanie informacji jakie czynności podjął lub zamierza podjąć z nią w celu zebrania informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej i których uzyskanie byłoby niemożliwe bez zatrzymania na okoliczność braku konieczności zebrania dodatkowych informacji, na których opiera się wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, z jej udziałem.

Mając na uwadze powyższe, skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz niezwłoczne zwolnienie jej oraz jej małoletnich dzieci z ośrodka strzeżonego.

Na podstawie art.464§2kpk. w zw. z art.404 Ustawy o Cudzoziemcach wniosła o doprowadzenie na posiedzenie zażaleniowe, aby mogła bezpośrednio uczestniczyć w postępowaniu służącym kontroli decyzji o pozbawieniu wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie cudzoziemki okazało się zasadne, skutkując koniecznością zmiany zaskarżonego postanowienia o przedłużeniu pobytu cudzoziemki i jej małoletnich dzieci w strzeżonym ośrodku poprzez uchylenie tego środka i zastosowanie środków alternatywnych do detencji.

Na wstępie podkreślić jednak należy, że słusznie ustalił Sąd I instancji w treści zaskarżonego postanowienia, iż w realiach analizowanej sprawy spełnione zostały przesłanki z art.89 ust.2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym w przypadku gdy cudzoziemiec przebywający w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców wskutek wykonania postanowienia sądu, wydanego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013r. o cudzoziemcach, złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, sąd wydaje postanowienie w sprawie przedłużenia okresu pobytu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku lub w areszcie dla cudzoziemców, w przypadku gdy zachodzi którakolwiek z okoliczności, o których mowa w art. 87 ust. 1.

Zarazem jednak, zasadnie wskazano w treści środka odwoławczego, że wydając zaskarżone rozstrzygnięcie, Sąd nie poczynił dostatecznych rozważań co do możliwości zastosowania wobec cudzoziemki i pozostającego pod jej opieką małoletnich dzieci środków alternatywnych do detencji. Podkreślić przy tym należy, że w przedmiotowej sprawie obecnie wystarczającym jest zastosowanie wobec cudzoziemców środków, o których mowa w art.88 ust.1 pkt1 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w postaci zobowiązania do zgłaszania się w określonych odstępach czasu do wskazanego organu i zamieszkania w wyznaczonym miejscu.

W myśl art.89 ust.7 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Sąd, rozpatrując wniosek o przedłużenie okresu pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku, ocenia, czy istnieje możliwość zastosowania środków, o których mowa w art.88 ust.1. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie istnieje możliwość zastosowania wobec cudzoziemki i jej dzieci środka alternatywnego do detencji.

Należy mieć na uwadze, że cudzoziemka ma pod opieką dwoje małych dzieci. Niewątpliwie przebywanie przez długi okres zarówno cudzoziemki, jak i jej dzieci, w zamkniętym ośrodku może negatywnie wpływać na ich stan psychofizyczny, w szczególności małoletnich dzieci w wieku 3 i 6 lat.

Rzecznik Praw Dziecka w wystąpieniu generalnym z dnia 06 marca 2018r., podkreślił znaczenie art.3ust.1 Konwencji o prawach dziecka, który stanowi, iż: „We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez (...) sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka”. Zasada ta, z mocy art.9 oraz 91 ust.1 i 2 w zw. z art.241 ust.1 Konstytucji RP stanowi część krajowego porządku prawnego i powinna być bezpośrednio stosowana, zaś w przypadku kolizji z przepisami ustaw – posiada pierwszeństwo. W analizowanym wystąpieniu zasygnalizowano konieczność wnikliwego badania, przy poszanowaniu zasady dobra dziecka, możliwości stosowania środków alternatywnych do detencji przy

rozstrzygnięciu odnośnie do pobytu w strzeżonym ośrodku małoletnich cudzoziemców. O nieskuteczności środków alternatywnych do detencji nie może a priori przesądzać fakt, że cudzoziemiec nielegalnie przekroczył granicę państwową Rzeczypospolitej Polskiej.

Zagadnienie przedłużania detencji małoletnich cudzoziemców było również przedmiotem orzekania Europejskiego Trybunału Praw Człowieka. W wyroku z dnia 10 kwietnia 2018r. B. i in. p-ko Polsce (skarga nr (...)) Trybunał podkreślił, że umieszczenie dziecka w strzeżonym ośrodku nie stanowi zapewnienia najlepszego interesu dziecka. W pierwszym rzędzie należy rozważyć zastosowanie środków wolnościowych, zaś detencja powinna zawsze być rozwiązaniem, po które sięga się w ostateczności.

Mając powyższe na względzie, podzielając częściowo argumentację podniesioną w treści środka odwoławczego, zaskarżone postanowienie należało zmienić, uznając, że obecnie nie istnieją wystarczające przesłanki do kontynuowania stosowania wobec cudzoziemki oraz małoletnich pozostających pod jej opieką środka detencyjnego w postaci pobytu w strzeżonym ośrodku, a jednocześnie nie ma przeszkód, aby zastosować wobec wymienionych środki alternatywne przewidziane w art.88 ust.1pkt1 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Z tych wszystkich względów, zaskarżone postanowienie należało zmienić w powyżej opisanym kierunku i dlatego orzeczono jak na wstępie (art.437§2kpk.).